

บรรณานุกรม

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ประมวลกฎหมายอาญา

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

พระราชกฤษฎีกากำหนดหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่. (2545, 19 กันยายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 119 (ตอนพิเศษ 90 ง). หน้า 1.

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลัง ตรวจสอบ พ.ศ. 2562. (2563, 13 มกราคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 137 (ตอนพิเศษ 10 ง). หน้า 3.

แนวคำวินิจฉัยขององค์กรตุลาการและคณะกรรมการชี้ขาดข้อพิพาททางปกครอง

คำพิพากษาฎีกาที่ 1931/2518

คำพิพากษาฎีกาที่ 2467/2529

คำพิพากษาฎีกาที่ 5047/2539

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 47/2546 (ประชุมใหญ่)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 77/2547

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 13/2548

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 101/2548

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 145/2549

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 231/2549

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 241/2549

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 338-339/2549
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 343/2549
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 31/2550
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 72/2550
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 73/2550
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 122/2550
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 214/2550
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 236/2551
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 549/2551
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 10/2552
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 37/2552
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 70/2552
 คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ 147/2550
 คำพิพากษาศาลปกครองสงขลาที่ 163/2550
 คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ 1044/2550
 คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ 364/2551
 คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 20/2545
 คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 113/2545
 คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 384/2546
 คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 83/2548
 คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 520/2548
 คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 284/2550
 คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ 22/2546
 คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ 10/2547
 คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง เรื่องเสร็จที่ สรพ. 92/2555
 คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง เรื่องเสร็จที่ สรพ. 109/2556
 ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 28/2541 เรื่อง สถานภาพขององค์การเพื่อการปฏิรูป
 ระบบสถาบันการเงิน

- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 849/2542 เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของลูกจ้าง
ร.ศ.พ. ตามสัญญาจ้างแรงงาน (ลูกจ้างชั่วคราวเป็นครั้งคราวเฉพาะงาน)
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 869/2542 เรื่อง แนวปฏิบัติตามพระราชบัญญัติความรับผิด
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์
การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 485/2543 เรื่อง การพิจารณาความรับผิดทางละเมิด
ของพนักงานสถานชานบาล เทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 168/2544 เรื่อง สถานะทางกฎหมายของพนักงานของรัฐ
ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขตามประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติความรับผิด
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 393/2545 เรื่อง การยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐ
ให้พิจารณาชดใช้ค่าสินไหมทดแทน (กรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งกระทำละเมิด)
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 491/2546 เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วย
ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เมื่อบุคคลภายนอกร้องขอให้ชดใช้ค่าสินไหม
ทดแทน: กรณีคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 501/2551 เรื่อง สถานะทางกฎหมายของคณะกรรมการ
สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.6/ว 2092 ลงวันที่ 1 กรกฎาคม 2540 เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติ
เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
- หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0406.2/ว. 75 ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2550 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจ
แนวทางปฏิบัติในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0804.4/ว 6086 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2563 เรื่อง การปรับปรุงแก้ไข
หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยการบริหาร
ราชการส่วนท้องถิ่น

หนังสือ

กมลชัย รัตนสกาวงศ์. (2542). **หลักกฎหมายปกครอง**. กรุงเทพฯ: กองทุนสวัสดิการกองวิชาการ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.

กรมบัญชีกลาง. (2556). **คู่มือการปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่**. กรุงเทพฯ:
สวัสดิการกรมบัญชีกลาง.

ขวัญชัย สันตสว่าง. (2537). **กฎหมายปกครองเปรียบเทียบ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

_____. (2542). **กฎหมายปกครองเปรียบเทียบ COMPARATIVE ADMINISTRATIVE
LAW LW 411** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จิตติ ดิงศภัทย์. (2523). **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 มาตรา 354-425**.
(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จิต เศรษฐบุตร. (2550). **หลักกฎหมายแพ่งลักษณะละเมิด** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

_____. (2550). **หลักกฎหมายแพ่งลักษณะละเมิด** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: เดือนตุลา.

ชัยชนะ กาญจนอักษร. (2550). **หลักกฎหมายแพ่งลักษณะละเมิด** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์. (2540). **กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง**. กรุงเทพฯ: จิรัชการพิมพ์.

ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2552). **คำอธิบายกฎหมายปกครอง** (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2552). **กฎหมายรัฐธรรมนูญ: แนวคิดและประสบการณ์ของต่างประเทศ**.
กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2554). **คำอธิบายกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และ
ความรับผิดชอบของรัฐโดยปราศจากความผิด** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2555). **กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและความรับผิดชอบของ
เจ้าหน้าที่** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

_____. (2550). **คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่** (พิมพ์ครั้งที่ 6).
กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ชูศักดิ์ ศิรินิล. (2526). **ตำราประกอบการศึกษากฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง
ลาภมิควรได้**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นันทวัฒน์ บรรมานันท์. (2555). **คำอธิบายกฎหมายปกครอง** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2538). **กฎหมายมหาชน เล่ม 3. ที่มาและนิติวิธี**. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

- ประจักษ์ พุทธิสมบัติ. (2548). **ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิดและจัดการงานนอกสั่ง** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: มีสมบัติ.
- ประยูร กาญจนกุล. (2524). **คำอธิบายกฎหมายปกครองเปรียบเทียบ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2538). **คำบรรยายกฎหมายปกครอง**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ง เพ็งนิตติ. (2550). **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่และกฎหมายอื่นเกี่ยวเนื่อง** (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จีรรัชการพิมพ์.
- ไพจิตร ปุญญพันธ์. (2553). **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิดพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หลักกฎหมายลักษณะละเมิด ข้อสันนิษฐานความผิดกฎหมาย** (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพฯ: นิติบรรณาการ.
- _____. (2517). **คำอธิบายกฎหมายเฉพาะเรื่อง ประมวลกฎหมายอาญา ลักทรัพย์โดยใช้อุบายมิได้หรือไม่ และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ข้อสันนิษฐานความผิดทางกฎหมาย**. กรุงเทพฯ: แสงทอง.
- _____. (2559). **ความรับผิดในการกระทำของบุคคลอื่น**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- ภัทรศักดิ์ วรรณแสง. (2540). **หลักกฎหมายละเมิด** (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- มานิตย์ จุมปา. (2551). **คำอธิบายกฎหมายปกครองว่าด้วยการกระทำทางปกครองและการควบคุมการกระทำทางปกครอง** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2554). **คำอธิบายกฎหมายปกครอง เล่ม 3 ว่าด้วยการกระทำทางปกครองและการควบคุมการกระทำทางปกครอง ตอนที่ 1** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2549). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง: หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครองและการกระทำทางปกครอง** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2546). **หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครองและการกระทำทางปกครอง**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2555). **กฎหมายปกครองเปรียบเทียบ: ความรับผิดของรัฐในระบบกฎหมายเยอรมัน ฝรั่งเศส และอังกฤษ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรวงษ์ วิสฤตพิชญ์. (2538). **หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง**. กรุงเทพฯ:ธรรมสาร.

- วารี นาสกุล. (2542). กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรรได้.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- _____. (2553). คำอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรรได้.
กรุงเทพฯ: จีรรัช.
- ศนันท์ภรณ์ โสคติพันธุ์ (2560). คำอธิบายกฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง และลากมิควรรได้
(พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2561). คำอธิบายกฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรรได้
(พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- ศักดิ์ สนองชาติ. (2527). คำอธิบายโดยย่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด จัดการ
งานนอกสั่ง ลากมิควรรได้. กรุงเทพฯ: นิติบรรณาการ.
- _____. (2551). คำอธิบายโดยย่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด
(พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: นิติบรรณาการ.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2544). สารานุกรมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.
- สระ นิติทัณฑ์ประภาศ. (2529). กฎหมายปกครองเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ: กิ่งจันทร์.
- สำนักความรับผิดชอบแพ่งร่วมกับสำนักงานคลังเขต 7. (2557). คู่มือการบรรยายความรู้เกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่. กรุงเทพฯ: กรมบัญชีกลาง.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2543). คู่มือการใช้กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและ
กฎหมายความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่. กรุงเทพฯ: ศรีเมือง.
- สำนักงานศาลปกครอง. (2547). หลักกฎหมายปกครองฝรั่งเศส. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานศาลปกครอง. (2552). หลักกฎหมายพื้นฐานความรับผิดชอบละเมิดตามพระราชบัญญัติ
ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง.
- สุขุม สุภนิตย์. (2543). คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ละเมิด. กรุงเทพฯ: นิติบรรณาการ.
- เสนีย์ ปราโมช. (2479). กฎหมายอังกฤษว่าด้วยลักษณะสัญญาและละเมิด. กรุงเทพฯ: สุวรรณศรี.
- อนุชา ฮุนสวัสดิกุล. (2551). แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครอง เกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่
ปัญหาในทางปฏิบัติ และหลักปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง. กรุงเทพฯ:
ธรรมดาเพรส.
- _____. (2552). หลักกฎหมายพื้นฐานความรับผิดชอบละเมิดตามพระราชบัญญัติความรับผิด
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพรส.
- อานนท์ มาแก้ว. (2561). พระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ฉบับอ้างอิง
(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์

- กนกศักดิ์ พ่วงลาภ. (2549). ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่: ศึกษากรณีการกระทำในการปฏิบัติ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คชา ชิตโชติ. (2554). ของตกหล่นจากโรงเรือน. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จันทิมา ก้อนจันทร์เทศ. (2544). ความเสียหายอันเกิดจากโรงเรือน. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนพล หวังอ้อมกลาง. (2549). ความรับผิดของฝ่ายปกครองในการครอบครองวัตถุอันตราย : ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายอังกฤษ เยอรมันและไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนานันท์ รอดสังวาลย์. (2558). ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สิทธิไล่เบี้ยของหน่วยงานของรัฐ จากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เบญจมาศ แก้วไวยุทธ. (2555). การนำหลักเกณฑ์กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่มาใช้กับพนักงานบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประยูร กันไพเราะ. (2554). ความรับผิดชอบทางละเมิดในความเสียหายทางจิตใจที่เกิดกับผู้ได้รับความเสียหายลำดับสอง. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประสิทธิ์ จงวิจิต. (2527). การพิสูจน์ในคดีละเมิดโดยประมาทเล็กน้อย. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งธรรม พุ่มเล็ก. (2541). ความรับผิดทางแพ่งของฝ่ายปกครองในประเทศไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีความรับผิดทางละเมิด. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เรณูมาศ สุวรรณศรี. (2563). ปัญหาความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ศึกษากรณีการดำเนินคดีล้มละลายกับเจ้าหน้าที่ซึ่งไม่สามารถชำระหนี้ได้ เนื่องจากได้ประพฤตชั่วอย่างร้ายแรงหรือกระทำการใดอันเป็นการประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายมหาชน, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

- วิสูตร วัจนะเสถียรกุล (2547) ความรับผิดชอบทางละเมิดของฝ่ายปกครองและการฟ้องคดีเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบทางละเมิดของฝ่ายปกครอง. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์,
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริชัย วิชชุวัชรากร. (2555). ปัญหามาตรการบังคับทางปกครองในกรณีความรับผิดชอบ
ของเจ้าหน้าที่. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สายสุดา นิงสานนท์. (2525). ความรับผิดชอบเด็ดขาดในกฎหมายลักษณะละเมิด. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์
มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรถพล ลีกระจ่าง. (2558). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ของรัฐชดใช้ค่าสินไหม
ทดแทนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิด
ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์,
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

รายงานการวิจัย

- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2548). คดีปกครองเกี่ยวกับการละเมิดและความรับผิดอย่างอื่นของฝ่ายปกครอง.
รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อสำนักงานศาลปกครอง. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง.
_____. (2547). ความรับผิดของรัฐในระบบกฎหมายเยอรมัน. รายงานการวิจัยเสนอ
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิเคราะห์คำพิพากษาคดีปกครองของ
ศาลปกครองต่างประเทศ. รายงานการศึกษาวิจัย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา
แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์ และคณะ. (2550). การพัฒนาปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับความ
รับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษา.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรพล นิติไกรพจน์ และคณะ. (2545). หลักกฎหมายปกครองฝรั่งเศส. รายงานการวิจัยเสนอต่อ
สำนักงานศาลปกครอง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วารสารและบทความ

- ขวัญชัย สันตสว่าง. (2531). “หลักการว่าด้วยการกระทำในทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย”. **บทบัญญัติ**, 44(4).
- จักรพงษ์ เล็กสกุลไชย. (2528). “คำเสียหายอันเป็นโทษในคดีละเมิด”. **วารสารนิติศาสตร์**, 15(4).
- จิต เศรษฐบุตร. (2541). “กฎหมายของประเทศที่ใช้ประมวล”. **วารสารนิติศาสตร์**, 3(2).
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์. (2529). “บันทึก เรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่”. **วารสารกฎหมายปกครอง**, 5(1).
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสานต์. (2529). “บันทึกเรื่อง ความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ”. **วารสารกฎหมายปกครอง**, 5(1).
- ณัฐพล สกุดเมฆา. (2558). “หลักกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในระบบกฎหมายของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี”. **บทความทางวิชาการ**. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- ตรีเพชร จิตรมहीมา. (2555). “หลักเกณฑ์การวินิจฉัยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่”. **วารสารนิติพัฒน** นิด้า, 1(1).
- ธีระญา ปราบปราม. (2560). “ความรับผิดชอบทางละเมิดเนื่องจากการใช้อำนาจทางปกครองของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน”. **วารสารวไลยอลงกรณ์**, 7(3).
- นิพนธ์ สะกิมิ. (2550). “เปรียบเทียบความรับผิดชอบแห่งของเอกชนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และความรับผิดชอบทางปกครองของฝ่ายปกครองตามกฎหมายปกครองในประเทศฝรั่งเศสและประเทศไทย”. **วารสารกรมบัญชีกลาง**.
- บัญญัติ สุชีวะ. (2506). **บทบัญญัติ**. นิตยสารของเนติบัณฑิตยสภา, 21(2).
- ปกรณ์ นิลประพันธ์. (2546). “สาระสำคัญของพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539”. **บทความทางวิชาการ**. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- พัชมา จิตรมहीมา. (2558). “ทิศทางแห่งการพัฒนากฎหมายความรับผิดชอบทางละเมิดเจ้าหน้าที่”. **บทความวิชาการ**. เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

พัชมา จิตรมหีมา. (2564). “หลักเกณฑ์สำคัญในกฎหมายความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
พิเคราะห์ปัญหาของบทบัญญัติกฎหมายเพื่อนำไปสู่แนวคิดในการพัฒนาปรับปรุงกฎหมาย”.
บทความเชิงวิเคราะห์ เพื่อการพัฒนากฎหมายความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่.
เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา.

ฤทัย หงส์ศิริ. (2543). “ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของ
เจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539”. วารสารการพาณิชย์, 19(2).

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2545). “ความรับผิดทางละเมิดของฝ่ายปกครองตาม COMMON LAW ในระบบ
กฎหมายอังกฤษ”. วารสารนิติศาสตร์.

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2541). “กฎหมายว่าด้วยความรับผิดของเจ้าหน้าที่”. วารสารนิติศาสตร์, 28(2).

วุฒิกเกียรติ เกียรติธนาคุณ. (2558). “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
ศึกษากรณีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน”. วารสารนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เอกสารอื่น ๆ

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2543). การกระทำทางปกครอง. เอกสารประกอบการอบรมหลักสูตรพนักงาน
คดีปกครองระดับต้น รุ่นที่ 1 พ.ศ. 2543. สำนักงานศาลปกครอง.

สุธี เขียวกัลยา. (2553). วิเคราะห์พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539.
เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการ. กระทรวงมหาดไทย.

หนังสือภาษาต่างประเทศ

B.S. Markesinis. (1994). *A Comparative introduction to the German law of torts* (3rd edition).
Oxford: Clarendon Press.

Ernst Joseph Cohn and W. Zdzieblo. (1968). *Manual of German law*. London: British Institute
of International and Comparative Law.

Ernest Joseph Schuster. (1907). *The principles of German civil law*. Oxford: Clarendon Press.

Francis Marion Burdick. (1913). *The Law of Torts: A Concise Treatise on the Civil Liability at
Common Law* (3rd edition). New York: Banks & Company.

H.W.R. Wade. (2000). *Administrative Law*. Oxford: Oxford University Press Ded.

- Glanville Llewelyn Williams. (1983). *Textbook of criminal law* (2nd edition,). London: Stevens & Sons.
- Jean-Marie AUBY, “L”. (1984). administration et ses usagers Le decret du 28 november 1983. *“L’ Actualite juridique-Droit administratif,*
- Jerome Hall. (1960). *General Principles of Criminal Law* (2nd edition). New York: The Bobbs-Merrill Company.
- John Cyril Smith. (2002). *Smith & Hogan criminal law* (10th edition). London: Butterworths Lexis Nexis.
- John Frederic Clerk and William Harry Barber Lindsell. (1982). *Clerk & Lindsell on torts* (15th edition). London: Sweet & Maxwell.
- K.C. Davis, *Administrative Law Text* (3rd ed.,1972). Articles by Maurer Faculty. 1637.
- Kenneth Culp Davis. (1972). *Administrative law text* (3rd edition). St. Paul: West Pub. Co..
- L.N. Brown and J.F. Garner, *French Administrative Law* (2nd ed., 1873).
- L, Neville Brown. (1973). *French administrative law* (2ed). London: Butterworths.
- P.A. Landon. (1951). *Pollock’s Law of Torts* (15th edition). London: Stevens & Sons.
- Rupert Cross and Philip Asterley Jones. (1968). *An introduction to criminel law* (6th edition). London: Butterworths.
- W. Page Keeton and William Lloyd Prosser. (1984). *Prosser and Keeton on the law of torts* (5th edition). St. Paul: West Pub. Co..